

Elveierlagenes oppgaver og rolle for utvikling av fisketurisme

Finn Erlend Ødegård, daglig leder
i Norske Lakseelver

Elveierlagenes rolle og oppgave for å utvikle fisketurisme består av to deler og kan oppsummeres på følgende måte:

Elveierlagenes rolle og oppgave i utviklingen av fisketurisme er å sikre god, bærekraftig forvaltning av laksestammene og samtidig legge til rette for næringsutvikling og økt verdiskaping for fiskerettshaverne og andre i bygda.

Begge de to delene, forvaltning og tilrettelegging, er nødvendige for å utvikle fisketurismen i laksevassdrag. Jeg skal nedenfor utdype hva jeg legger i dette.

SIKRE GOD OG BÆREKRAFTIG FORVALTNING AV LAKSESTAMMENE

Den mest grunnleggende forutsetningen for fisketurisme i lakseførende vassdrag er livskraftige og tallrike stammer av laks, sjøaure og sjørøye. Muligheten for å fange laks er kjernen i produktet som tilbyderne lokker sportsfiskerne med. Markedsverdien av fisket øker når muligheten til å fange laks er stor og når størrelsen på laksen som fanges er høy. Med sitt nomadiske levesett og strenge miljøkrav er laksestammene sårbare for endringer av miljøet. De viktigste menneskeskapte tapsfaktorene som rammer laksestammene er:

1. Innføring av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* fra Sverige
2. Store mengder lakselus i fjordene på grunn av lakseoppdrett
3. Genetisk utarming ved at store mengder rømt oppdrettslaks vandrer opp i elvene og krysser seg med villaks

4. Ugunstig endring av vanntemperatur og vannføring på grunn av vassdragsregulering
5. Tap av leveområde på grunn av veibygging og andre inngrep i elvene
6. Sur nedbør
7. Fiske med pelagisk trål ute i Smutthavet
8. Forurensning fra industri, gruvedrift og jordbruk
9. Overbeskatning og feilbeskatning

Miljøvernmyndighetene har ansvaret for forvaltningen av de ville laksestammene, men deres virkemidler begrenser seg til å regulere beskatningen i sjø og elv, samt å kompensere for skader ved å kalke sure vassdrag, bekjempe gyro og gi pålegg til vassdragsregulanter. Det er vassdragsmyndighetene som fastsetter vannføring i regulerte vassdrag, det er dyrehelsemyndighetene som har ansvaret for bekjempelse av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* og lakselus i oppdrettsnæringen, det er fiskerimyndighetene som lager regelverket som skal forebygge rømming fra oppdrettsanlegg, det er veimyndighetene og planmyndighetene som bestemmer at veier kan bygges ut i elvestrengen, osv.

Være vaktbikkje:

På grunn av store mengder lakselus fra oppdrettsanleggene ute i Hardangerfjorden, er laksestammene og sjøaurestammene inne i fjorden så svekket at de ikke lenger produserer et overskudd som det kan høstes av. I stedet for å gi oppdrettsanleggene pålegg om mer effektiv avlusing, stanser miljøvernmyndighetene laksefisket i elvene. Dette fjerner ikke årsaken til problemene. Ut fra miljøvernmyndighetenes begrensede virkemidler er dette den måten de kan forvalte laksestammene på.

Elveeierlagene har en viktig rolle som vaktbikkje for laksestammen i vassdragene. Gjennom grunneierne har elveeierlagene den erfaringsbasert kunnskapen om fiskestammene og er ofte de først som merker når noe er galt. Det er viktig at elveeierlagene følger med når ulike sektormyndigheter lager planer og forslag som berører vassdraget og laksestammen. Dette gjelder for eksempel: kommunale arealplaner, konsesjonsvilkår for vassdragsregulanter, oppdrettskonsesjoner, omlegging av veier som berører elvestrengen, etc. Ofte må elveeierlagene selv ta kontakt med de aktuelle sektormyndighetene for å få tilsendt høringsdokumenter og informasjon.

I tillegg er det viktig at elveeierlagene holder øye med den private næringsvirksomheten (kraftproduksjon, fiskeoppdrett, industriutslipp, gjødselutslipp, etc) som kan påvirke vassdraget og laksestammen. Aktiv bruk av anmeldelser og private søksmål er helt nødvendig for å ta vare på laksestammene. Det nytter ikke å være snill og håpe at fylkesmannens miljøvern avdeling skal ordne opp når det skjer en miljøkatastrofe i vassdraget. For at selskapene skal skjerpe seg er det nødvendig at det svir økonomisk å påføre laksestammene skade. Dette handler om å forvalte sitt eierskap. Nedenfor følger tre eksempler der elveeierlag har spilt en aktiv rolle for å sikre laksestammen og fiskerettshavernes interesser mot skader som er påført av private selskaper.

- I Jølstra i Sogn og Fjordane gikk Førde Elveeigarlag til erstatningssøksmål mot Sunnfjord Energi etter at kraftverket gjentatte ganger hadde utfall med stranding av yngel og fiskedød som følge. Fiskerettshaverne fikk over 9 millioner i erstatning. Førde Elveeigarlag har også gjentatte

ganger anmeldt Sunnfjord Energi for samme forhold. Saken er ikke ferdig behandlet men kraftselskapet risikerer i tillegg å bli bøtelagt for brudd på konsesjonsvilkårene.

- Da det i Otra i 1998 ble observert mengder med død laks som fløt nedover elven, kontaktet Otra Laxefiskelag umiddelbart Norsk Institutt for Vannforskning for å gjøre undersøkelser. Elveeierlaget dekket selv kostnadene. Neste dag var forskerne i elva og fant raskt ut at fiskedøden skyldtes utslipp fra en industribedrift lenger oppe i vassdraget. Med dokumentasjon på skadevirkningene av utslippet kom Otra Laxefiskelag fram til en minnelig ordning med industribedriften, som dekket alle utlegg for undersøkelsene og betalte i tillegg Otra Laxefiskelag en erstatning for tapte inntekter som følge av utslippet.
- I 40 år hadde Øksna Bruk AS som eies av Grieg Seafood drevet et sjansespill med Figgjoelvas villaksstamme gjennom oppdrett av regnbueørret og laks ca 10 km oppe i elva. Det var jevnlig rømminger fra anlegget som i tillegg representerte en stor risiko for spredning av sykdommer og prarsitter til vassdraget. Høsten 2002 fikk Figgjo Elveeigarlag sammen med Norske Lakseelver . lagt press på politikerne og myndighetene, slik at produksjonen i anlegget ble stanset.

Fangstrappering

Fangststatistikk er viktig både i forvaltningen av laksestammene og i markedsføringen av fisket. Målet må være at tilnærmet 100 % av laksefiskerne rapporterer resultatet av fisingen. For å få til dette er det nødvendig å innføre depositum (min kr 300,-) som tilbake-

betales når fangsten rapporteres. Elveeierlagene bør selv organisere fangstrapporteringen. Dette gir bedre kontroll og eierskap til dataene. Laksebørs med fortløpende fangstrapportering gjennom sesongen gir bedre informasjon om utviklingen gjennom fiskesesongen og er et viktig trekkplaster for fiskerne. Ved å bruke et system hvor hver fisk kun rapporteres en gang, betyr ikke nødvendigvis laksebørs ekstra arbeid i forhold til vanlig fangststatistikk. Fangstrapportene må for hver fisk inneholde opplysninger om; fangstdato, art, størrelse, sone/vald, redskap. I tillegg bør fangstrapportene ha opplysninger om fisk som settes tilbake igjen (fang og slipp).

Fangstdataene bør presenteres i antall fisk. Norge er det eneste av landene rundt Atlanterhavet som oppgir elvefangstene i tonn. I andre land oppgis elvefangstene i antall laks fordelt på størrelsesgrupper. Dette er bedre tilpasset sportsfiske fordi det forteller direkte om antall store fiskeopplevelser. I tillegg kan vi tenke oss alle laksene som fiskerne mistet og som ikke kom på land. Jeg oppfordrer derfor elveeierlagene til å gå over til konsekvent å bruke antall laks, sjøaure og sjørøye i fangstrapportene og sette vekt i parantes. Elveeierlagene bør også dele opp fangststatistikken i ulike elveavsnitt med antall laks per km elvestrekning og antall laks per innsats (antall stenger). På den måten blir fangststatistikken mer nyansert og bryter opp det tradisjonelle bildet der de elvene som har størst fangst i antall tonn laks (Tana, Namsen, Gaula og Numedalslågen) alltid kommer øverst på fangststatistikken.

Desinfisering av fiskeutstyr

Alle elveeierlag med respekt for seg selv bør ha tilbud om desinfisering av fiskeutstyr og båter. I elver som er infisert av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* må elveeierlaget legge til rette for at fiskerne desinfiserer fiskeutstyret før de forlater

elva og drar til et nytt vassdrag. Dette kan ordnes ved at fiskerne, i tillegg til å betale for fiskekort, betaler et depositum (minst kr 300,-) som de får tilbake når de desinfiserer fiskeutstyret etter endt fiske. Lokale fiskere kan for eksempel slippe depositum dersom de gjennomfører kurs om smittefare og desinfisering av fiskeutstyr. I elver som ikke er smittet bør fiskekortsellere og andre som leier ut laksefiske tilby desinfisering av fiskeutstyr og båter til fiskere som kommer fra andre vassdrag. Prisen for desinfisering av fiskeutstyr ligger mellom 100 – 150 kroner per fisker. Dette bør dekkes av fiskekortprisen. Dette handler om føre var prinsippet, om å skape holdninger og å ta vare på laksestammene.

Fiskeforsterkende tiltak

Elveeierlagene bør arbeide for å bevare og styrke laksestammen i sine vassdrag. Herunder er bygging og drift av laksetrapp, habitatforbedringer og utsetting av øyerogn/ fiskeutsettinger aktuelle tiltak.

Fiskeregler

Det er fylkesmannen som fastsetter fisketidsrammen og de offentlige fiskereglene for lakseelvene. Elveeierlagene kan lage strengere regler innenfor rammen som fylkesmannen fastsetter i fiskeforskriften. Det er et politisk mål at mer av ansvaret for lakseforvaltningen skal overføres til det lokale nivå. Det er derfor etter bestemte vilkår åpnet for at elveeierlag kan lag forslag til fiskeregler som fylkesmannen vedtar i forskrift.

Fiskeregler skal først og fremst sikre bærekraftig høsting av laksestammen. Det vil si at gyttestammen, etter endt fiskesesong, skal ha en størrelse og sammensetning som sikrer den genetiske variasjonen i stammen og fyller elva med lakseunger neste vår. Ved siden av å sikre bærekraftig høsting skal fiskereglene sikre rettferdig fordeling av fangstmulighetene

mellom fiskerettshaverne i vassdraget, ivareta behovet til ulike brukergrupper (fluefiskere, markfiskere og slukfiskere) og legge til rette for størst mulig verdiskaping for fiskerettshaverne og andre i bygda.

I store laksevassdrag er det ofte konflikt mellom rettighetshaverne i øvre og nedre del av vassdraget. Rettighetshaverne i den nederste delen av vassdraget ønsker å starte fiskesesongen tidlig og avslutte tidlig, mens rettighetshaverne i den øverste delen av vassdraget ønsker å starte fiskesesongen sent og avslutte sent. Dette skyldes at laksen kommer først til de nederste delene av vassdraget og ankommer de øverste delene senere. Elveeierlagene må heve seg over slike konflikter og fastsette fiskeregler som legger til rette for verdiskaping og næringsutvikling i hele vassdraget.

Lang fiskesesong gjør at fiskerettshaverne kan selge flere fiskekort, fiskeguidene kan selge flere tjenester, reiselivsbedriftene kan selge flere overnattinger og servere mat til flere gjester. For sportsfiskerne betyr lang fiskesesong flere muligheter for å fiske. Det bør derfor være et overordnet mål for elveeierlagene å sikre en lang fiskesesong (3-4 måneder). For å få til dette må laksen fordeles jevnt gjennom sesongen og mellom laksefiskerne.

Vi vet gjennom spørreundersøkelser at det kun er 1 av 4 laksefiskere som får laks i løpet av en fiskesesong. Av de som får laks utgjør lokale fiskere majoriteten. De lokale fiskerne har mange fordeler ved at de kjenner elva godt, vet hvilke fiskemetoder og redskap som fungerer best under ulike forhold og kan utnytte de beste periodene gjennom fiskesesongen. Det er flere eksempler på at lokale fiskere fanger opp til 100 lakser i løpet av en sesong. Elveeierlagene bør lage fiskeregler som bidrar til at de tilreisende fiskerne fanger flere lakser. Døgnkvote og sesongkvote per fisker vil sørge for en bedre fordeling mellom fiskerne. Fangstkvote på en laks

per dag og inntil 10 lakser per sesong er ikke urimelig. Det er vanlig at fisk som settes tilbake i elva ikke teller med i kvoten og at fiskeren kan fortsette fisket inntil kvoten er fylt. Det er viktig å fokusere på at det er opplevelser vi selger og ikke fisk til konsum.

Oppsyn

Det skaper trygghet hos sportsfiskerne at det er oppsyn langs elva. Oppsyn gir signal til fiskerne om at fiskerettshaverne tar lakseforvaltningen og sportsfiske på alvor. Oppsynet er en sikkerhet for at sportsfiskerne får det produktet som de har betalt for og hindrer fiske med ulovlige redskap og tyvfiske. Oppsynet skal påse at reglene følges og at reglene er like for alle. Oppsynet må være høflig og korrekt og kunne informere fiskerne om sportsfiske generelt i vassdraget og gi tips om hvordan fiskerne bør fiske.

Legge til rette for overvåking og forskning

Elveeierlagene bør legge til rette for overvåking og forskning i sine vassdrag. Dette kan skje ved at de søker om finansiering av prosjekter i samarbeid med ulike forskningsmiljøer og miljøvernforvaltningen. I tillegg til de vanlige finansieringskildene som de ulike sektormyndighetene forvalter, kan vassdragsregulanter og pengesterke laksefiskere bidra til å finansiere ulike prosjekter. Kunnskap gir makt. Elveeierlag som har god kunnskap om situasjonen til sin laksestamme har bedre forutsetninger for å forvalte og beskatte laksestammen på riktig måte og får lettere gjennomslag for aktuelle tillatelser hos miljøvernforvaltningen.

**LEGG TIL RETTE FOR
NÆRINGSUTVIKLING OG ØKT
VERDISKAPING FOR
FISKERETTSHAVERNE OG ANDRE I
BYGDA**

Informasjon

Elveeierlaget har en viktig oppgave i å informere sportsfiskere, lokalbefolkningen, lokalavisa, lokalpolitikere, kommunen, fylkesmannen, etc om forvaltningen av sin lakseelv. Viktig informasjon er for eksempel; fangststatistikk, antall fiskere som har fisket i elva, hvor de kommer fra, salg av fiskekort, utleie av fiske, sjølaksefiske, tapsfaktorer og hvilke forvaltningsoppgaver elveeierlaget utfører. Når fiskesesongen er over bør lederen av elveeierlaget gå ut i media og presentere den endelige fangststatistikken. Samtidig bør han legge frem informasjon om antall fiskere som har vært i elva, hvor fiskerne kommer fra (lokale/tilreisende), hvor mye laksefiske er leid ut for (fiskekort), antall overnatningsdøgn, antall guider/ roere, etc. Dette er samtidig en fin anledning for lederen av elveeierlaget til å mene noe om den offentlige lakseforvaltningen, oppdrettsnæringen, vassdragsregulert, mattilsynet, m.m.

Elveeierlaget bør synliggjøre hva laksefiske betyr for den lokale verdiskapingen i bygda og være stolte av å tjene penger på tilrettelagt sportsfiske. Det er viktig at elveeierlaget har fokus på helheten og sørge for at for ungdom og lokale fisker har adgang til fiske, disse kan aspirere til fiskeguider. Det er imidlertid ikke nødvendig at lokale fiskere har fortrinn til å fiske i de beste sonene til de beste tidene.

Ved å synliggjøre forvaltningen, verdiskapingen og samtidig sørge for at lokale fiskere har tilgang til elva, blir lokalbefolkningen og kommunen stolte av elva. Dette har betydning for politikernes vilje til å ta vare på laksestammen i framtida og til å støtte den lokale reiselivsnæringen og grunneiernes satsing på tilrettelagt sportsfiske. Lokalbefolkningen blir neppe stolte over ei

elv som blir dårlig forvaltet og som ikke betyr noe økonomisk for distriktet.

Fysisk tilrettelegging

Den fysiske tilretteleggingen langs vassdragene er viktig! Skilt, parkeringsplasser, stier, gapahuker, bålplasser, søppelkasser, utedoer, båter, etc. er et konkret tegn til sportsfiskerne om at: "Her har vi lagt til rette for at du skal ha en flott opplevelse." Fra andre områder i samfunnet er vi vant til å betale når noen legger til rette for at vi skal ha en flott opplevelse. God tilrettelegging øker sportsfiskernes forståelse for og aksept for å betale for å fiske. Motsatt vil et laksefiske i høy prisklasse som er dårlig tilrettelagt, gi sportsfiskerne en følelse av at de har betalt for noe de ikke får. Dårlig tilrettelegging er for eksempel; glorete plastikk møbler, presenning i stedet gapahuk, søppel som flyter, båter som ikke vaskes og vedlikeholdes, utedoer som ikke tømmes og vaskes, dårlig merking av fiskesoner, etc). Det er høy Harry-faktor på mye av tilretteleggingen langs lakselvene i Norge og det er et stort potensial for å bedre kvaliteten. Ansvaret ligger først og fremst hos grunneiernes og de som leier ut laksefiske, men elveeierlagene bør sette fokus på temaet og utfordre valdeierne. Mitt tips er å satse på; kvalitet, lokale materialer (tre og stein), lokale tradisjoner og lokale snekkere. Lag rutiner for vedlikehold gjennom sesongen og ta inn utstyr før vinteren kommer. Da varer tingene mye lenger.

Merkevarebygging

Navnet på elva er en merkevare. Når fiskerne kommer hjem fra fisketuren, forteller de ikke at de har fisket på valdet til han Arne og bodd på gården til han Ola. Nei - de vil fortelle at de har fisket laks i Måselva, i Gaula, i Suldalslågen, i Numedalslågen, etc. Navnet på valdet og overnattingsbedriften kommer lenger ut i fortellingen om fisketuren. Mange steder renner en lakseelv gjennom flere kommuner. Alle kommuner,

gårdturismebedrifter, campingplasser og andre næringsaktører med tilknytning til laksefiske ønsker å profilere seg selv. Ved å knytte de ulike bedriftenes markedsføring opp mot navnet på elva som en merkevare, vil informasjonen kommunisere bedre med laksefiskerne.

Elveeierlaget organiserer fiskerettshaverne i den lakseførende delen av vassdraget og er derfor en sentral aktør for å bygge den merkevaren som navnet på elva er. Elveeierlaget legger grunnlaget for merkevaren ved å sammenstille informasjon om laksestammen og fiske i hele elva, eks; fangststatistikk, kultiveringsarbeid, oppsyn, ets. Merkevaren kan styrkes ytterligere ved å:

- Lage logo og slagord for fiske i elva
- Lage en felles design på skilt, gapahuker, båter som valdeierne kjøper inn f. Eks gjennom avtale med lokalt snekkerverksted.
- Lage nettsted med navnet på elva som presenterer informasjon om laksestammen og alle næringsaktørene som tilbyr tjenester knyttet til laksefiske.
- Felles oppsyn for elva der oppsynspersonellet bruker jakker med logo

Guiding

Økt profesjonalisering av fiskeguider gjennom utdanning er helt nødvendig for å heve standarden på de norske fisketurismeproduktene. Kun 1 av 4 av de som fisker laks hvert år får laks. Majoriteten av de som fanger laks er lokale fiskere. Det er et problem at det er de lokale fiskerne som fanger fisken når vi går ut og markedsfører laksefiske til omverdenen. **Det at kundene får laks er det aller viktigste suksesskriteriet for et fisketurismeforetak.** Det er dette som gjør at kundene får lyst til å komme tilbake, at de markedsfører stedet for sine venner og at fangststatistikken blir god. Når folk

setter av 3-4 dager av ferien for å dra på fisketur til en ukjent elv, er det avgjørende at de blir tatt vare på av noen som kan å fiske i akkurat denne elven. De må oppleve at de fisker på den beste plassen, med de riktige fluene/ slukene og på den riktige måten fra første kast. Det er derfor avgjørende at fisketurismeforetakene har personer som kan guide kundene og sørge for at de har det rette utstyret.

I veidemannstradisjonen gir det å vite om gode fiskeplasser og hvordan man kan fange mye fisk høy status. Slik kunnskap forteller man ikke bort til hvem som helst. Enhver må finne ut av dette på egen hånd. Vi sliter med veidemannstradisjonen i fisketurismen.

De aller fleste norske laksefiskere ville i dag takket nei på forespørsel om de kunne tenke seg å leie en guide under laksefiske. Nordmenn tror at de kan å fiske og at fiskeguider kun er for overklassen i Storbritannia og på Kontinentet. Dette er selvfølgelig feil. Alle fiskere har nytte av å lære seg nye knep og å forbedre kasteteknikken. Når man kommer til en ny elv eller en ny høl, tar det tid å finne ut hvor laksen står og hvordan man best fisker på det nye stedet. I tillegg er det ofte andre fluer og sluker som gjelder. Fisketurismeforetakene bør derfor "bake inn" grunnguiding i produktene sine uten å spørre kundene om dette på forhånd. Den første dagen/ kvelden bør en lokal guide bli med for å sikre at kundene fisker på beste måte og med de beste fiskeredskapene. Etter grunnguidingen kan kundene få tilbud om å leie guide flere dager. Det viktigste er at kundene får laks.

Enkelte elver har lange tradisjoner med fiskeguiding (klepper/ roer/ staker), eks Alta, Namsen, Rauma, Lærdalselva. Vi må bygge videre på disse tradisjonene og erkjenne at fiskeguiding er et fag. Fiskeguidene må få økt status som underleverandør i fiskeproduktet.

Arrondering av fiskevald

Mange vald har i dag en uhensiktsmessig avgrensning som baseres på eiendoms grensene. Eksempel på dårlig arrondering er korte fiskestrekning på en side av elva og motfiske fra den andre siden. Ved å lage fiskesoner og vald ut fra fiskbarhet, vil verdien av produktet øke. Dette kan sammenliknes med å dele opp et okse slakt. Ved å ta ut indrefilet, ytrefilet, mørbradstek, flatbiff, etc blir verdien av slaktet mye større enn dersom man kutter opp slaktet i små terninger som går til suppekjøtt. Slik er det også med en lakseelv.

Elveeierlaget kan i samarbeid med en flink sportsfisker lage et forslag til inndeling av fiskesoner og antall stenger i hver sone. Dette forslaget kan så fiskerettshaverne bruke når de skal planlegge hvem de vil samarbeide med til neste fiskesesong.

Samhandling mellom næringsaktører

Tilrettelagt sportsfiske er et sammensatt produkt som krever stor grad av samarbeid. I ei bygd hvor det renner ei lakseførende elv, er det noen som har fiskerett, noen har overnatting og bespisning, noen kan guide fiskere, noen kan lage den fysiske tilretteleggingen til elva og andre kan gjøre andre ting. Til sammen blir dette en pakke som kan markedsføres og selges som et produkt.

I fotball er det viktig å spille slik at de andre på laget blir gode. En midtbanespiller kan ikke bli misunnelig på spissen dersom han får en god pasning og scorer mål. Tvert imot er det viktig å gi gode pasninger framover slik at spissene scorer mål, for da vinner hele laget. Vi kan tenke oss næringsaktørene i ei bygd som fotballspillere på et lag. Noen ganger er det din bedrift som er spiss og scorer mål. Andre ganger er det din bedrift som sender en fin pasning til nabobedriften som scorer mål. Næringsaktørene i bygda må spille hverandre gode og unne hverandre suksess.

Da vinner hele bygda. Misunnelse stenger ofte for samhandling.

Det er viktig å bruke andre næringsaktører i bygda som underleverandører når man lager produkter. Det er imidlertid også viktig at alle skal tjene på et samarbeid og det må være tillatt å skifte samarbeidspartner dersom man får bedre tilbud fra andre. Dette sikrer dynamikk og utvikling. Det nytter ikke å samarbeide bare for å være snill. I lengden må alle tjene på å samarbeide.

For å selge et tilrettelagt sportsfiske må fisketurismeforetakene disponere fisket i elva. Et fisketurismeforetak må vite hvem som fisker og hvor i elva de fisker når de tar med seg sine gjester som skal guides. De kan ikke risikere at det står en gjeng markfiskere eller slukfiskere på de beste plassene når de skal guide sine fluefiskere i elva. Fisketurismeforetaket kan disponere fisket ved at de leier en strekning og driver framleie, eller ved at de får retten til å selge fiskekort på en strekning med begrenset antall fiskekort etter avtale med elveeierlaget. Vi vet dessverre at enkelte elveeierlag som selger fiskekort ikke ønsker å gi lokale reiselivsbedrifter noen særbehandling. De mener at gjestene fra reiselivsbedriften får "værsågo" å kjøpe fiskekort hos de som alle andre. Dette er synd fordi det hindrer reiselivsbedriften i å utvikle et fisketurisme produkt. Elveeierlaget burde i stedet se at ved å samarbeide og la reiselivsbedriften disponere en fiskesone, vil både inntektene til elveeierlaget og den lokale verdiskapingen øke. Dersom det viser seg at reiselivsbedriften ikke lykkes i å utvikle tilrettelagt sportsfiske, kan elveeierlaget gå til andre næringsaktører.

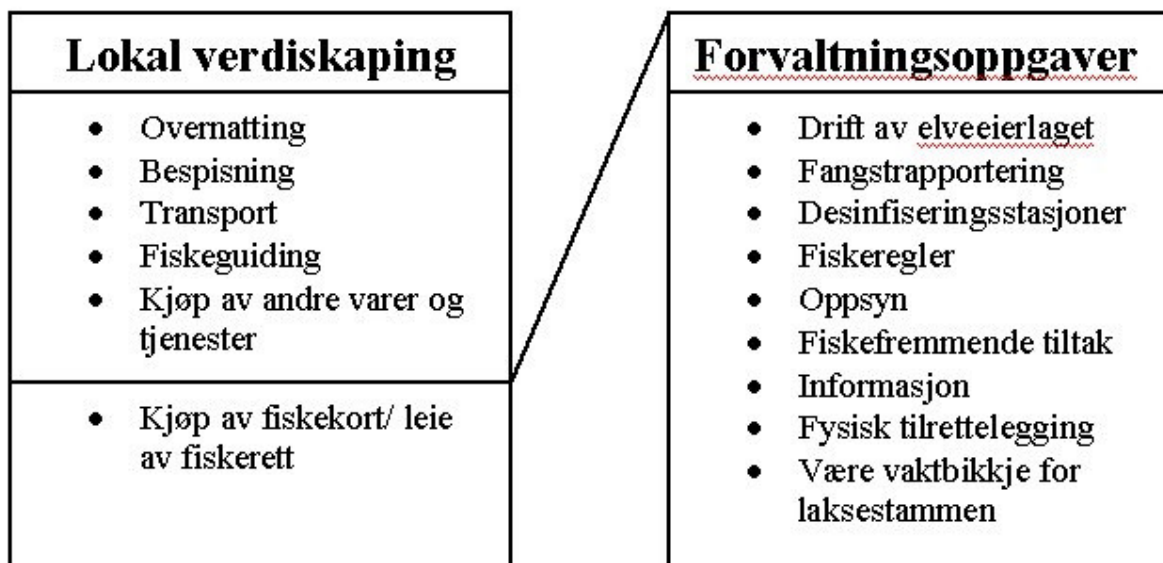
Lokal verdiskaping og forvaltning

I tillegg til å reise, bo og spise, som alle turister gjør, betaler fisketuristene også for rettigheten til å fiske (fiskekort) og leier fiskeguide eller roer. Det gjør at fisketurister bidrar til større lokal

verdiskaping enn andre turister. Den lokale verdiskapingen øker når fiskerne kjøper varer og tjenester som er produsert i bygda. Fiskere som bor på en lokal overnattingsbedrift, kjøper serverte måltider med mat og drikke som er produsert og kjøpt av lokale underleverandører og leier lokal fiskeguide bidrar til større lokal verdiskaping enn fiskere som bor i telt og kjøper mat og drikke som ikke er produsert og solgt lokalt.

Laksefiskerne bidrar årlig til en lokal omsetningen på 1,3 milliarder kroner langs lakseelvene. Betalingen for fiskeretten (fiskekortet) utgjør ca 30 prosent av dette. Det er disse inntektene som finansierer

forvaltningsoppgavene som elveeierlagene utfører. Inntekter ut over kostnadene til forvaltningsoppgavene blir utbytte til rettighetshaverne. I mange små lakseelver brukes alle inntekter fra fiskekortsalget til forvaltningsoppgaver. Det er viktig å opprettholde et akseptabelt nivå på betaling for fiskeretten. Dette sikrer god forvaltning av laksestammen i framtida.

Figur 1. I tillegg til å reise, bo og spise, som alle turister gjør, betaler fisketuristene også for å rettigheten til å fiske (fiskekort) og leier fiskeguide eller roer. Det gjør at fisketurister bidrar til større lokal verdiskaping enn andre turister. Fiskekortinntektene eller leien av fiskeretten utgjør ca 30 % av den lokale omsetningen som er knyttet til laksefiske. Det er disse inntektene som finansierer forvaltningsoppgavene som elveeierlagene utfører.

